

Lektion 7: Links und rechts (Vasemmalle ja oikealle)

Suomalainen vaihto-opiskelija saapuu Zürichiin ja kysyy tietä teknilliselle korkeakoululle.

(rivi 1) Wo liegt die Messe, das Restaurant oder der Club?
Missä ovat messut, ravintola tai klubi?

(rivit 1-3) Das Smartphone als Navi zeigt **dem** Geschäftsmann, der Touristin und den Studenten den Weg.
Älypuhelimien navigaattori näyttää tien liikemiehelle, (nais)turistille ja opiskelijoille.

Kulttuurikeskus Rote Fabrik Zürichin Wollishofenin kaupunginosassa. Se sijaitsee entisellä tehdasalueella Zürichinjärven rannalla.

Tässä kappaleessa opit **datiivin**, joka vastaa kysymykseen **kenelle, mille**. Datiivissa *der-* ja *das-*sukuisten sanojen määräinen artikkeli on **dem** ja *die-*sukuisilla se on **der**. Monikossa datiivin artikkeli on **den** ja lisäksi substantiivin loppuun lisätään kirjain **-n** (jos sana ei pääty kirjaimen **-n** tai **-s**), vrt. die Kinder → **den** Kindern

der Geschäftsmann → **dem** Geschäftsmann

die Touristin → **der** Touristin

die Studenten → **den** Studenten

Artikkelilla ilmaistaan se, mitä suomessa ilmaistaan substantiivin päätteillä.

Muodosta datiivimuotoja seuraavista sanoista: der Taxifahrer, die Frau, die Leute, das Kind, der Ingenieur, die Journalistin, der Freund, die Studentin, die Studenten.

(rivit 3-4) Die Navigation per Handy **hilft** Tomi Aalto jetzt **nicht, denn** der Akku ist leer.
Kännykän navigaatio ei nyt auta Tomi Aaltoa, sillä akku on tyhjä.

Verbi **helfen** taipuu kuten *geben*, yksikön 2. ja 3. persoonassa vokaali muuttuu **e>i**. Monikko on säännöllinen. **Taivuta helfen kaikissa persoonissa.**

(rivi 5) Entschuldigung, können Sie **mir** helfen? *Anteeksi, voitko auttaa minua?*

Jotkut verbit vaativat datiivia, vaikka ne eivät vastaa kysymykseen “*kenelle*”, kuten verbi **helfen**. Tässä persoonapronominin **ich** saa sen vuoksi datiivimuodon **mir** (“minulle”, mutta suomeksi ”minua”), vaikka suomen kannalta odottaisi akkusatiivimuotoa.

(rivit 5-6) Wie komme ich **zur Polyterrasse**? *Miten pääsen polyterassille?*

Datiivia käytetään myös preposition **zu** kanssa. *Die-*sukuisen sanan kanssa **zu+der = zur** (Polyterrasse). *Der-* ja *das-*sukuisen sanan kanssa **zu+dem = zum** (Bahnhof / Museum).

(rivi 6) Ist es weit? *Onko se kaukana?*

(rivi 7) Nein, nicht weit, ganz in der Nähe. *Ei, ei kaukana, aivan lähellä.*

(rivit 7-8) Aber da kommen Sie **zum** Zürichsee. *Mutta tuolla päädytte Zürichinjärvelle.*

(rivi 8) Sie müssen zurück **zum** Hauptbahnhof laufen. *Teidän täytyy kävellä takaisin päärautatieasemalle.*

Kahden *der*-sukuisen sanan kanssa (**zu+dem**) **zum** See + **Bahnhof** (järvelle + asemalle).

Kuvassa Limmat-joki ja taustalla Zürichinjärvi.

(rivi 9) Also die Richtung ist falsch? *Siis suunta on väärä?*

(rivi 10) Genau. **Gehen** Sie zuerst mal die Bahnhofstraße entlang. *Aivan. Menkää ensin Bahnhofstrasse-katua pitkin.*

Tässä kappaleessa opit myös teittelyn käskymuodon: Se on kuin kysymyslause (verbi + subjekti). Puheessa äänenpainosta käy ilmi, kumpi muoto on kyseessä. Käskymuotoa voit pehmentää sanoilla **mal** tai **doch**.

(rivi 11) Dann kommen Sie **zum** Bahnhofplatz. *Sitten tulette asema-aukiolle.*

Biegen Sie dort rechts **ab**. *Kääntykää siellä oikealle.*

Eriävän yhdysverbin *ab/biegen* etuliite tulee myös käskylauseessa viimeiseksi.

(rivi 12) Immer geradeaus und dann rechts? *Aina (vaan) suoraan eteenpäin ja sitten oikealle?*

(rivi 13) Ja, und **laufen** Sie dann 200 Meter bis **zum** Central. *Kyllä, ja kävelkää sitten 200 metriä Centralille. (Huomaa käskylauseen sanajärjestys.)*

(rivi 14) Was ist das? *Mikä se on?*

(rivi 15) Das ist der Platz **gegenüber dem** Bahnhof. *Se on aukio asemaa vastapäätä.*

Myös prepositio *gegenüber* vaatii datiivia, kuten näet artikkelista **dem** (Bahnhof).

(rivit 16-17) **Gehen** Sie über die Brücke und dann sehen Sie die Polybahn und... *Menkää sillan yli ja sitten näette polybahnin ja ...*

(rivi 18) Und was ist denn die Polybahn? *Ja mikä polybahn sitten on?*

(rivi 19) Das Polybähnli ist wie eine Bergbahn. Polybahn (*raidevaunu kampuskukulalle*) on kuin vuoren rinnettä kulkeva juna.

Päätteellä **-li** voidaan muodostaa sveitsin saksalle tyypillinen pienennys- tai hellittelymuoto. Bahn – Bähnli (*pieni vaunu*).

(rivi 20) Ach so... *Vai niin ...*

(rivit 21-22) **Gehen Sie** über die Kreuzung und **fahren Sie** dann einfach **mit der** Polybahn **zur** Polyterrasse. *Menkää risteyksen yli ja ajakaa sitten yksinkertaisesti polybahnilla polyterassille (Zürichin teknillisen korkeakoulun näköalaterassille.)* **Kaksi verbin käskymuotoa ja kaksi datiivia vaativaa prepositiota mit ja zu.**

(rivi 23) Vielen Dank! *Kiitos paljon!*

(rivi 24) Gerne! Nichts zu danken! *Mielellään! Ei kestä (kiittää)!*

(rivi 25) Die Polyterrasse bietet nicht nur **den Touristen** eine tolle Aussicht. *Polyterassi ei tarjoa ainoastaan turisteille hienoa näkymää.*

den Touristen (=monikon datiivi)

(rivi 26) Sie **gefällt** auch **den** Einheimischen und **den** Studenten. *Se miellyttää myös paikallisia ja opiskelijoita.*

Verbi **gefallen** taipuu kuten **fahren** (yks. 2. ja 3. persoonassa a>ä). Monikko on säännöllinen. Verbi vaatii datiivia ja sen vuoksi substantiivit ovat (monikon) datiiivissa.

Yllä Zürichin teknillisen korkeakoulun polyterassi ja alla Lindenhof-puisto Limmatjoen toisella puolella, taustalla Zürichin teknillinen korkeakoulu sekä Zürichin yliopisto.

(rivi 27) Das Austauschjahr von Tomi **wird** ein Abenteuer. *Tomin vaihtovuodesta tulee seikkailu.*

Taivuta werden (tulla jksk) kaikissa muodoissa.

Lue kappaleen sanat (s. 105) ja opiskelusanat (s. 106) sekä kertaa Sprechen wir mal-osio (s. 107).